

U 64/2020 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslag till rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 föranledda av covid-19-pandemin

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 28 oktober 2020 till rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2006/112/EG vad gäller tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 föranledda av covid-19-pandemin samt en promemoria om förslagen.

Helsingfors den 19 november 2020

Finansminister Matti Vanhanen

Konsultativ tjänsteman Marja Niiranen

FINANSMINISTERIET

PROMEMORIA
19.11.2020

EU/2020/1577

FÖRSLAG VAD GÄLLER TILLFÄLLIGA ÅTGÄRDER AVSEENDE MERVÄRDESSKATT PÅ COVID-19-VACCINER OCH MEDICINTEKNISKA PRODUKTER FÖR IN VITRO-DIAGNOSTIK AV COVID-19 FÖRANLEDDA AV COVID-19-PANDEMIN

1 Allmänt

Europeiska kommissionen lade den 28 oktober 2020 fram ett förslag till rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2006/112/EG, nedan *direktiv om mervärdesskatt*. Kommissionen föreslår tillfälliga åtgärder avseende mervärdesskatt på covid-19-vacciner och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik av covid-19 föranledda av covid-19-pandemin.

2 Bakgrund till förslaget

I början av 2020 förklarade Världshälsoorganisationen (WHO) covid-19-utbrottet vara ett internationellt hot mot folkhälsan och klassificerade situationen som en pandemi. Europeiska unionen samarbetar med WHO och vissa globala aktörer för att bekämpa pandemin. Syftet är att understödja utveckling och rättvis distribution av medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik (testkit), behandlingar och vacciner.

För att uppnå dessa mål har kommissionen utarbetat en EU-strategi för vacciner mot covid-19 (Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet och Europeiska investeringsbanken – EU:s strategi för vacciner mot covid-19 (COM(2020) 245 final, 17.6.2020). Målet med strategin är att påskynda utvecklingen, produktionen och insatsen av vacciner mot viruset för att skydda människor i unionen. Även om ett verksamt och säkert vaccin sannolikt kommer att vara lösningen på pandemin, är testning fortfarande nödvändig för att begränsa pandemin.

På grund av pandemin har vissa exceptionella åtgärder vidtagits inom mervärdesbeskattningen. Medlemsstaterna får temporärt bevilja befrielse för import av varor som krävs för att bekämpa effekterna av covid-19-utbrottet (Kommissionens beslut (EU) 2020/491 av den 3 april 2020 om befrielse från importtullar och mervärdesskatt som beviljas för import av varor som krävs för att bekämpa effekterna av covid-19-utbrottet under 2020). Befrielsen för import gäller bland annat testkit.

Det nuvarande direktivet om mervärdesskatt ger medlemsstaterna möjlighet att tillämpa en reducerad momssats på vacciner. Dessutom får vissa medlemsstater, på grundval av tidigare ”standstill”-undantag, tillämpa kraftigt reducerade momssatser eller nollskattesats på vacciner.

För närvarande behandlar rådet kommissionens förslag av den 18 januari 2018 till rådets direktiv om ändring av direktiv 2006/112/EG vad gäller mervärdesskattesatser (COM (2018) 20 final). Om förslaget antas, har medlemsstaterna under vissa förutsättningar rätt att tillämpa en reducerad momssats på testkit och på därmed nära sammanhängande tjänster. Dessutom ges medlemsstaterna då möjlighet att bevilja undantag från skatteplikt med rätt till avdrag för mervärdesskatt som betalats i det föregående ledet (nollskattesats) vid anskaffning av de produkter som nämns ovan och vacciner samt tjänster som nära sammanhänger med sådana produkter och vacciner. Behandlingen av förslaget pågår fortfarande i rådet.

3 Målet med förslaget

Syftet med förslaget är att göra det möjligt för medlemsstaterna att omedelbart införa vissa tillfälliga åtgärder inom mervärdesbeskattningen. Ett annat mål är att se till att vacciner mot covid-19 och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik (testkit) snabbt finns allmänt tillgängliga i EU till överkomliga priser. För att målet ska nås är ambitionen att minska de kostnader som hälso- och sjukvårdssystemet har för att anskaffa dessa produkter.

4 Förslagets huvudsakliga innehåll

Enligt förslaget får medlemsstaterna som en tillfällig åtgärd tillämpa en nollskattesats på anskaffning av vacciner mot covid-19 och medicintekniska produkter för in vitro-diagnostik (testkit) samt på tjänster som nära sammanhänger med dem.

Dessutom får medlemsstaterna tillfälligt tillämpa en reducerad skattesats på testkit och därmed sammanhängande tjänster.

Skattelättnaden gäller både inhemsk och gemenskapsintern anskaffning. Tillämpningsområdet ska endast innefatta vacciner som är godkända av kommissionen eller av en medlemsstat. Åtgärderna får bara tillämpas på testkit som överensstämmer med tillämpliga krav i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/745 av den 5 april 2017 om medicintekniska produkter, om ändring av direktiv 2001/83/EG, förordning (EG) nr 178/2002 och förordning (EG) nr 1223/2009 och om upphävande av rådets direktiv 90/385/EEG och 93/42/EEG och annan tillämplig EU-harmoniseringslagstiftning.

Åtgärderna är avsedda att tillämpas under den period av exceptionella omständigheter som covid-19-pandemin förorsakar. Enligt förslaget ska de kunna tillämpas till och med den 31 december 2022. På grund av det osäkra läget kommer situationen att omprövas före utgången av perioden och tillämpningen kan vid behov komma att förlängas.

5 Förslagets rättsliga grund och förhållande till subsidiaritetsprincipen

Förslaget grundar sig på artikel 113 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, där det föreskrivs att godkännande kräver enhällighet mellan medlemsstaterna.

Enligt kommissionen är förslaget förenligt med subsidiaritetsprincipen. Den gällande unionslagstiftningen om mervärdesskatt tillåter inte att de föreslagna åtgärderna införs. Ett lagstiftningsinitiativ på unionsnivå är det effektivaste sättet att se till att alla EU-medborgare så snabbt som möjligt får lika tillgång till dessa vacciner och testkit till ett överkomligt pris.

6 Behandling av förslaget på nationell nivå och i EU

Europaparlamentet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har ännu inte avgett yttranden om förslaget.

Förslaget behandlades i ett skriftligt förfarande i en rådsarbetsgrupp. Medlemsstaterna borde meddela eventuella kommentarer senast den 12 november 2020. Behandlingen av ärendet i rådets arbetsgrupp för skattefrågor har avslutit. Behandlingen skedde utifrån kompromissförslag WK 11970/2020 INIT som delades ut av ordföranden och som till sitt innehåll motsvarar förslaget till direktiv. Av denna anledning har en E-skrivelse lämnats i ärendet före U-skrivelsen.

Ärendet behandlades den 9–11 november 2020 i ett skriftligt förfarande i sektion EU9 (Skatter) som är underställd kommittén för EU-ärenden.

7 Konsekvenser för Finland

Mervärdesskattelagen (1501/1993) behöver inte ändras om förslagen genomförs.

Enligt mervärdesskattelagen är vaccination mot covid-19 och testning av eventuell smitta momsfri hälso- och sjukvård. Vacciner som levereras separat från hälso- och sjukvården omfattas i egenskap av läkemedel av den reducerade momssatsen på 10 procent och testkit av den allmänna momssatsen. Dessutom gäller i Finland en temporär nollskattesats på inhemsk försäljning av varor som används för att förhindra, testa och behandla covid-19-smitta samt på anskaffningar inom unionen eller i tredjeländer till tjänsteproducenter av offentlig hälso- och sjukvård respektive socialvård samt till organisationer som är godkända av Tullen. En förutsättning är att varorna är avsedda att överlåtas utan ersättning till patienter.

8 Ålands ställning

Frågan hör inte till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet.

9 Statsrådets ståndpunkt

Regeringen understöder förslaget att tillfälligt ge medlemsstaterna möjlighet att tillämpa en nollskattesats vid anskaffning av covid-19-vacciner och covid-19-testkit samt därmed nära sammanhängande tjänster eller att tillämpa en reducerad skattesats på nämnda testkit samt därmed nära sammanhängande tjänster.